

Évközi 14. vasárnap

Mt 11,25-30

„Megkönnyítlek titeket...”

Sokan úgy vélik, hogy ez a himnikus szöveg Máté evangéliumának csúcspontja. Jézus a himnusz első részében (25–27. v.), a himnikus imádságban megfogalmazott buzdításban dicsőíti Istent, és egyben megfogalmazza kapcsolatát az Atyával. A második része követőinek szól, meghívás ebbe az Isten-közösségbe (28–30. v.). A szöveget egy rövid félmondat köti az előző szakaszhoz, amely nem tájékoztat arról, hogy ezt a himnuszt Jézus hol, mikor mondta el (25a). A zsoltárszerű ima inkább liturgikus környezetbe illene, mint a mostani szöveggörnyezetbe. Ilyen imák maradtak ránk a hellenista zsinagógákból, és nagy hatással voltak a keresztény himnuszalkotásra, mind Pál, mind a többi apostol levelében. Jézust nem tudósok vagy filozófusok követték, hanem a művelt emberek részéről sok esetben lenézett egyszerű, vallásos emberek, akik különösebben nem voltak érzékenyek az intellektuális eszmefuttatásra, annál inkább a szívbeli jámborságra. Jézus tanításából nem az isteni parancsok terhét érezték meg, hanem a gondoskodó Isten felüdítő közelségét. Jézus e tapasztalatukra utal, amikor a tanítását „igának” nevezve követésre hívja őket. Akik hallgatták, úgy élhették meg, hogy ha a törvény igája helyett Jézust követve Isten közelségét választják.

A hagyomány szerint Jézus maga vallott Isten-kapcsolatáról (vö. Lk 10,21–22), és ezzel a későbbi Atya–Fiú szókapcsolatot követőire hagyta, személyisége titkának kifejezéseként. Ez még nem a Szentháromság tanának kifejtése, amely az a keresztény teológiában néhány évszázaddal később történik meg. De már itt használja ezt a relációt Isten közelségének e megfogalmazására. Ez a himnusz rokonságot mutat Mária énekével, amelyben Isten szintén az alázatóságát magasztalja fel (Lk 1,48). Feltehetően Jézus és környezete tapasztalta, hogy tanításukat és mozgalmukat a hivatalos zsidó körök nem fogadták örömmel. A farizeusok állandóan kötekedtek Jézussal, és irigykedtek népszerűségére. Az egyszerű emberek viszont megkapták, amit vártak a vallástól: Jézus a tanításával nem megalázta őket, hanem Isten közelébe emelte őket. Jézust és körét hivatalosan nem fogadták el, de az elfogadottság hiányát pótolta az

egyszerű emberek körében újra ébredő vallásosság, amelyet a hivatalos vallás nem tudott elérni. Jézus ebből a körből teremt magának új vallási közösséget. Életében egyáltalán nem lépett ki a zsidóság kötelékéből, de ez az Isten-közeli élménye, és ennek a másokkal való hatékony megosztása tette csoportját olyanná, hogy képes volt a régi vallási kötöttségeket elhagyni, és új szolidaritást vállalni mindenkivel, aki ezt az Isten-közeli élményt osztja és keresi. Ez az igazi vallásosság lényege, és az ebből az élményből fakadó újszerű szolidaritás, erkölcsi igényesség. Jézus nem jellemezte a vallásos embert, nem adott neki aprólékos viselkedési szabályokat, nem adta meg a vallásos emberek munkaköri leírását, hanem helyetett Isten-közeli élményt adott. Az emberekben aztán hatékonyan működött tovább az Isten jóindulata, így teremtett közösséget az üdvösség elérésére.

Jogi eszközökkel irányítható a már meglévő közösség, a vallási közösség is, de jogi úton azt nem lehet létrehozni, működtetni. Ha vallási ellentétek elmérgesednek, akkor a vallás fölötti, jogi hatalommal rendelkező vezetők és ideológusok összecsapnak, és sok esetben hatalmi-politikai motívumok alapján hoznak létre zárt vallási közösségeket, amely képtelen szót érteni a másik vallási közösséggel, hanem inkább csak ellene támad. Ha találkoznak egymással az elmélyült vallásos emberek, akik az életükben valóban tapasztalták Isten közelségét, könnyen találhatnak közös nyelvet. Nem féltékenykednek egymás élményére, bölcsességére, mert úgy érzik, hogy gazdagodnak a mások tapasztalatából, és nem sodródnak veszélybe. A keresztények közötti párbeszéd előmozdítására nem alkalmasak azok, akik saját vallási közösségükben még nem élték meg Isten örömet. Vallás közötti párbeszédet sem tudnak folytatni azok, akiket a vallási műveltségük szűkkeblűvé tett, gyűlöletre indított a más vallások hívei iránt, így gyanakvással, félelemmel közelítenek hozzájuk. A vallások közötti gyanakvás és ellenségeskedés egyben annak az akaratlan bevallása, hogy olyan vallási kultúrát tanultunk meg, amely nem vitt egészen közel Istenhez, hanem szabályrendszerrel kötött gúzsba bennünket. Jézus nem ilyen vallási élményt adott tovább. Isten közelsége miatt felismerte, és nem hagyta veszni az emberi jóindulatot, tisztelt minden nagylelkű Istenhez fordulást. Ezért olyan üdítő olvasni szavait, hallgatni tanítását.

A megfáradottak imája

Drága Jézus! Sokszor olyan nehéz az élet. Teszem a dolgom, és nincs elismerés. Vonj magadhoz engem fáradtságomból. Köszönöm, hogy ezerszeres jutalmat ígérsz minden erőfeszitésemért. Neked akarok dolgozni, tisztességes akarok maradni, ha mások tisztességtelenek is, szolgálni akarok, ha mások uralkodnak is. Szelíd és alázatos szívű Jézus, hiszem, hogy csak benned találom meg lelkelem nyugalmát, te adsz új erőt a mindennapokhoz. Igád édes, terhed könnyű. Köszönöm megnyugtató szavaid! Amen.